

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

Cops de puny amb guant de seda

PERFIL

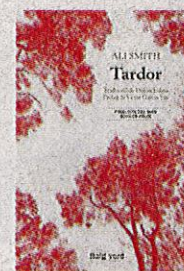
**ALI SMITH
(INVERNESS, 1962)
ÉS UNA DE LES
AUTORES MÉS BEN
CONSIDERADES
DEL REGNE UNIT
DE L'ÚLTIMA
DÈCADA. A MÉS DE
'TARDOR', EN
CATALÀ SE'N POT
LLEGIR 'COM SER-
HO ALHORA' (2014) I
'L'ACCIDENTAL'
(2005), TOTES DUES
A RAIG VERD**

MARINA
ESPASA

Ali Smith és avui un dels grans noms de l'Olimp de les lletres britàniques, i això que fa anys que escriu i publica, però el quartet que inaugura *Tardor* (al qual seguiran *Hivern*, *Primavera* i *Estiu*: ja frisem) l'ha acabat de convertir en una de les autores més respectades i adorades pels britànics. És una escriptora densa i subtil. Tant, que a vegades és possible llegir-la i no entendre què té d'extraordinari, però ho té. Només reclama una lectura atenta. Per això recomano molt començar-la a llegir per aquest volum, i més ara que és l'època de les catifes de fulles per terra. Som a Anglaterra, els dies immediatament posteriors al referèndum del Brexit, però la història de seguida se'n va cap a altres camins, i ho

fa amb una delicadesa i una quantitat de capes de significants i matisos, que es converteix en un exemple immillorable de com la literatura pot tractar temes d'actualitat política aportant-hi profunditat i dimensió estètica, una possibilitat que sovint se li discuteix a aquesta forma artística.

Ara bé, com ho fa Ali Smith? Això ja és més difícil d'explicar. El lector que comença a llegir *Tardor* no sap ben bé on es fica, i fins al cap d'una estona no ho comença a entendre. Es troba immers en la història de la relació entre un home gran i la seva veïna, una adolescent curiosa. La relació desperta suspicàcies, sobretot les de la mare de la noia, preocupada per si l'home té intencions fosques. Les trobades successives entre ells dos estan escrites amb prou mala intenció perquè el lector també en comenci a desconfiar, però l'important del llibre no rau en detalls com aquest sinó en altres factors: els continus canvis de timó que imposa la veu narrativa, el to a vegades líric i a vegades gairebé dramàtic que adopta (me n'imagino fàcilment una adaptació teatral), els canvis de ritme que l'autora ha decidit que li fan falta a una història sobre un món que només fa que canviar. En diverses ocasions al llarg del llibre, Smith juga de manera magistral amb l'administració de la tensió dramàtica: uns quants personatges s'han d'enfrontar a formes de burocràcia que els posen al límit. Renovacions de passaport, sol·licituds de documentació o discussions amb un representant de l'autoritat que no sempre acaben bé: els són familiars? Renovar el passaport els dies previs al referèndum del Brexit té unes connotacions que no tindria si no es-

TARDOR
ALI SMITH
RAIG VERD
TRADUCCIÓ
DE DOLORS UDINA
240 PÀG. / 19 €

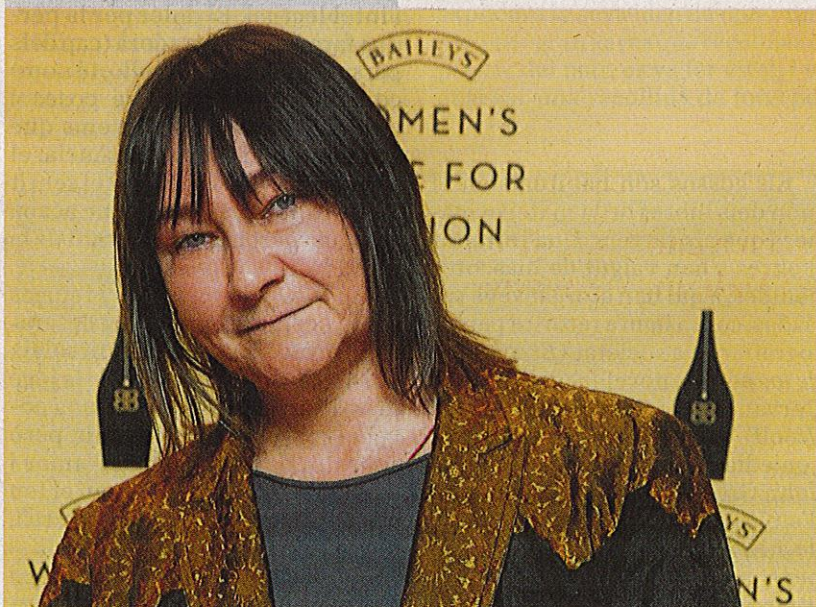
tiguessin en dubte els fonaments de la convivència a la societat britànica i, per extensió, a l'europea. Ali Smith assenjala de lluny els petits focus de tensió, els llocs o situacions que són bassals de benzina on només cal que algú, per descuit o per mala bava, hi acosti un llumí encès.

Preparar-nos per a l'hivern

Però Smith té molta sensibilitat i no s'accontenta a fer-nos un retrat sociològic de la societat que l'envolta. Com en altres llibres seus, la pintura hi té un paper preponderant i, també com altres vegades, aprofita l'argument de la novel·la per rescatar una figura de dona de la història de l'art i reivindicar-la. Tampoc no hi falta la dosi habitual, molt baixa, de fantasia: hi ha diversos moments en els quals els personatges del llibre comencen a brotar. Les extremitats se'ls converteixen en fulles, branques, i finalment tots ells es converteixen en plantes o arbres sencers. Això passa sense que l'acció que està transcorrent es vegi alterada de cap manera, com si tothom ho interpretés com un fet natural.

El fet que la novel·la transcorri durant la tardor no és banal: és el moment del cicle en el qual la naturalesa es comença a preparar per a la prova dura que serà l'hivern. Sota la lupa d'Ali Smith, els britànics desorientats corren com formigues per acumular provisions davant del que serà, potser, l'hivern més incert de les seves vides, i ella ens els retrata en plena efervescència conservadora. No cal dir que la traducció de Dolors Udina llisca a la perfecció i que el pròleg de Víctor García Tur emmarca una lectura que recomanem a tots els amants dels llibres profunds i delicats. ♦♦

**EN DIVERSES
OCASIONS
AL LLARG
D'AQUESTA
NOVEL·LA,
ALI SMITH
JUGA DE
MANERA
MAGISTRAL
AMB
L'ADMINIS-
TRACIÓ DE
LA TENSIO
DRAMÀTICA**

TRISTAN FEWINGS / GETTY